

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

**FRIVILLIGHET
NORGE**

25.11.2015

St. Olavs gate 25
PB 6832 St. Olavs plass, 0130
Oslo
Telefon (+47) 21 56 76 50
post@frivillighetnorge.no
www.frivillighetnorge.no

Høringssvar – utredning av konsekvenser ved en mulig lisensordning for pengespill

Frivillighet Norge viser til Kulturdepartementets høringsbrev av 08.07.15, deres ref. 15/2554.

I etterkant av at høringsbrevet ble sendt ut, er dette drøftet på nettverksgruppemøte i Frivillighet Norge den 13. oktober. Dette høringssvaret er vedtatt av styret i Frivillighet Norge etter en intern høringsrunde blant alle medlemsorganisasjonene.

Overordnede kommentarer

Frivillighet Norge har besluttet å ikke ta standpunkt til spørsmål om spillpolitikk og fordelingen av spillemidler mellom organisasjonene. Frivillighet Norge tar derfor **ikke** stilling for eller mot en lisensordning for pengespill.

Det er likevel tre prinsipper som er særdeles viktig for Frivillighet Norge, og som vi mener spillpolitikken alltid må være basert på, uavhengig av modell:

- I. Ansvarlighet: At spillpolitikken ikke må medføre en økt risiko for spillavhengighet og negative sosiale konsekvenser. Det er uakseptabelt at frivillige organisasjoner skal basere sin finansiering på virksomhet som kan bidra til avhengighet og personlige tragedier.
- II. Videreformidling av overskudd: At overskudd fra pengespill videreformidles til frivillige organisasjoner. Frivillighet Norge er bekymret for at det blir vanskelig å følge med på at overskudd fra pengespill faktisk når ut til de frivillige organisasjonene, dersom de først blir inntektsført i statsbudsjettet.
- III. Lovlighet: Staten må bekjempe uregistrerte aktører som tilbyr spill på det norske markedet med de midlene som er tilgjengelig.

Frivillighet Norge imøteser en gjennomgang av spillpolitikken, inkludert pengespilloven og lotteriloven for å sikre at spillpolitikken i Norge er helhetlig og konsistent.

Hovedprinsipper for spillpolitikken

I. Ansvarlighet

Frivillighet Norge mener at frivillige organisasjoner som er etablert og har sitt virke til beste for samfunnet, ikke kan basere sin finansiering (stor eller liten) på virksomhet som kan bidra til

avhengighet og personlige tragedier, og dette innenfor ulike aldersgrupper helt ned til barn (som indirekte blir berørt) og ungdom (som både blir berørt som pårørende, og selv kan utvikle avhengighet). Her viser vi til den erfaring som man fikk i forbindelse med den eksplosive veksten av gevinstautomater på starten av 2000-tallet.

Kulturdepartementet sa da følgende:

”Samtidig har det gjennom flere år vært registrert et stadig økende problem i forhold til at automatene tiltrekker seg barn og ungdom som spillere. Behandlingsinstitusjoner for rusmisbrukere har også merket en økende etterspørsel etter behandling for spillavhengighet, først og fremst fra personer som har utviklet avhengighet av spill på automater.”

(Innst.O.nr. 124 (2002-2003))

Formålet med Stortingets vedtak var bl.a. å forebygge negative sosiale konsekvenser av lotterier. Frivillighet Norge anser dette formålet å være like relevant i dag som i 2003.

Behovet for ansvarlighet hos alle som tilbyr pengespill vurderes som svært viktig. Frivillighet Norge mener at en ansvarlig spillpolitikk må følge samme standard som Norsk Tipping har i dag, knyttet til:

- Obligatorisk grensesetting som gjelder samlet for spillene som er tilgjengelig på markedet
- Individuell analyse av spillemønster
- God og relevant informasjon
- Bevisst varsom bruk av salgsutløsende virkemidler

I en vurdering av ansvarlighet ber vi departementet om å benytte den kompetansen som ligger hos de frivillige organisasjonene som har spesialkompetanse på området spillansvarlighet.

II. Videreformidling av overskudd

Begge utredninger kommenterer inntekspotensialet i dagens modell, samt i en ny lisensordning (flere ulike modeller), og de utfordringene som frivillige organisasjoner står ovenfor.

Frivillighet Norge har i flere sammenhenger pekt på behovet for en samlet oversikt over den offentlige støtten som frivillige organisasjoner får, samt hvilke føringar som er knyttet til hvert enkelt tilskudd. Det finnes i dag ingen samlet oversikt over omfanget på statlige tilskudd, hvilke formål de går til, og ikke minst hvor sterke føringar som er lagt fra statens side på bruken av midlene (om midlene er bundne eller ubundne).

Uten en slik oversikt vil det være umulig å vite hva konsekvensene av å endre spillpolitikken ville være. Vi kan for eksempel se for oss at offentlige aktører kunne velge å kutte i eksisterende ordninger dersom nye ordninger ble etablert med utgangspunkt nye inntekter fra pengespill.

Frivillighet Norge mener videre at et av de viktigste kravene til eventuelle endringer i spillpolitikken måtte være at det fører til at det blir flere midler tilgjengelig for frivilligheten, uten at det økte de sosiale problemene knyttet til pengespill.

Det må altså være en helt klar forutsetning for eventuelle endringer at spillpolitikken fører til økte inntekter totalt for frivilligheten, og at økningen må skje i form av ubundne midler som organisasjonene kan benytte til å realisere sine egne formål.

Etter vår vurdering gir ikke utredningene klart svar på om det ved en eventuell innføring av lisensspill ville bli flere midler tilgjengelig. Departementet peker i sitt høringsbrev også på at det er usikkerhet knyttet til de anslag som er blitt gitt vedrørende størrelsen på spillmarkedet, og derved hvilken fremtidig inntekt som kan beregnes for de frivillige organisasjonene.

Her er det grunn til å peke på situasjonen i Danmark, hvor innføringen av en lisensordning, i følge Rambøll, ikke har ført til flere inntekter til frivilligheten.

III. Lovlighet

Uregistrerte aktører som tilbyr pengespill på det norske markedet følger per definisjon ikke loven og bidrar dermed til å undergrave både ansvarligheten i spillpolitikken og videreformidlingen av overskudd til frivillige organisasjoner.

Frivillighet Norge mener det er avgjørende at spillpolitikken baseres på at uregistrerte aktører bekjempes med de midlene staten har tilgjengelig, for å sikre spillpolitikken legitimitet og realisere målene om ansvarlighet og videreformidling av overskudd til frivilligheten.

Avslutning

Mulige endringer i spillpolitikken vil kunne få store konsekvenser for mange av våre medlemsorganisasjoner og deres underledd. Vi vil derfor følge denne saken tett, og ber departementet ta kontakt med oss dersom man ønsker ytterligere opplysninger eller vurderinger.

Med hilsen

FRIVILLIGHET NORGE

Stian Slotterøy Johnsen

Generalsekretær